У Нью-Йорку дзвінок у двері завжди лунає саме в ту мить, коли ви зручно вмостилися на дивані, щоб трохи подрімати. Справді сильна особистість, людина мужня й упевнена в собі скаже: "До біса всіх, мій будинок — моя фортеця, а телеграму можна підсунути під двері". Але якщо ви схожі за характером на Едельштайна, то подумаєте, що, очевидно, блондинка з квартири 12С прийшла позичити молотого перцю. Або, можливо, якийсь божевільний продюсер вирішив зняти фільм за листами, що їх ви надсилаєте матері до Санта-Моніки. (Власне, чому б і ні? Адже вони часом знімають фільми й за значно гіршими матеріалами?)

Однак цього разу Едельштайн твердо вирішив не реагувати на дзвінок. Лежачи на дивані із заплющеними очима, він голосно вимовив:

— Я нікого не чекаю.

— Я знаю, — відгукнувся голос по той бік дверей.

— Мені не потрібні енциклопедії, щітки й сухі сніданки, — сухо повідомив Едельштайн. — Що б ви мені не запропонували, в мене це вже є.

— Послухайте, — відповів голос. — Я нічого не продаю. Я хочу вам дещо дати.

Едельштайн посміхнувся тонкою сумною посмішкою мешканця Нью-Йорка, котрому добре відомо: коли вам приносять у дарунок пакет, на якому не стоїть позначка: "Накладний платіж-20 доларів", то це означає, що гроші з вас сподіваються виманити якимось іншим способом.

— Приймати будь-що безкоштовно, — сказав Едельштайн, — я тим більше не можу собі дозволити.

— Але це справді безкоштовно, — підкреслив голос за дверима. — Я маю на увазі, що це нічого не коштуватиме вам ані зараз, ані згодом.

— Мене це не цікавить! — заявив Едельштайн, захоплюючись твердістю свого характеру.

Голос не відгукнувся. Едельштайн вимовив:

— Якщо ви й досі тут, то, будь ласка, ідіть.

— Шановний містере Едельштайн, — м'яко промовив голос за дверима, — цинізм — це просто одна з форм наївності. Мудрість — це проникливість.

— Він ще буде мене вчити, — звернувся Едельштайн до стіни.

— Гаразд, — сказав голос, — забудьте про все, що сталося й залишайтеся зі своїм цинізмом і расовими упередженнями. Зрештою, мені це теж не потрібно.

— Хвилиночку, з чого ви взяли, що я расово упереджений? — запитав Едельштайн.

— Не треба робити з мене дурня, — сказав голос. — Якби я збирав гроші для юдейської церкви Гадаса або продавав ізраїльські облігації, ви поставилися б до мене зовсім інакше. Але я такий, як є, тож вам доведеться змиритися з моїм існуванням.

— Не так швидко, — сказав Едельштайн. — Наскільки я розумію, ви — просто голос по той бік дверей. Ви можете виявитися католиком, адвентистом сьомого дня або навіть юдаїстом.

— Ні, ви знали, — відповів голос.

— Містере, присягаюся...

— Не має значення. Мені часто доводилося стикатися з чимось подібним. До побачення, містере Едельштайн.

— Зачекайте, — буркнув Едельштайн.

У душі він лаяв себе останніми словами. Скільки разів потрапляв у пастки, які закінчувалися, наприклад, купівлею за 10 доларів ілюстрованого двотомника "Сексуальна історія людства", що його, як зауважив друг Манович, можна придбати в першій-ліпшій книжковій крамниці за $2,98!

Однак голос мав рацію. Едельштайн якимось чином знав, що має справу не з євреєм.

Тепер він піде думаючи: "Ці євреї вважають себе кращими за інших!.." Потім він поділиться своїми враженнями з іншими на матчі "Лосів" чи "Лицарів Колумба", і на репутації євреїв з'явиться нова чорна пляма.

"У мене слабкий характер", — сумно подумав Едельштайн. А вголос вимовив:

— Гаразд, заходьте! Але попереджаю від самого початку: нічого купувати не збираюся.

Він змусив себе підвестися і зробив крок до дверей, але зупинився, тому що голос відповів: "Дуже дякую", і одразу після цього виник чоловік, що пройшов крізь вхідні двері, замкнені на два замки.

Чоловік був невисокий, зі смаком одягнений у сірий в тонку білу смужку костюм. Його міцні черевики з кордовської шкіри були начищені до блиску. Він був темношкірий, а в руках тримав чорний кейс. Чоловік

переступив через двері Едельштайна так, немов вони були зроблені із застиглого повітря.

— Хвилинку, будь ласка, зачекайте хвилинку, — заблагав Едельштайн. Він звернув увагу, що надто сильно стиснув руки, а його серце калатає так, що от-от вистрибне з грудей.

Відвідувач зупинився і став нерухомо за метр від дверей. Едельштайн знову набув здатності дихати. Він сказав:

— Вибачте, у мене щойно була галюцинація...

— Показати, як це роблю, ще раз? — поцікавився гість.

— О Боже, звісно, ні! Отже, ви справді пройшли крізь двері! Господи я таки вскочив у халепу!

Едельштайн важко опустився на диван. Гість присів на стілець.

— Що все це означає? — прошепотів Едельштайн.

— Я користуюся цим прийомом, щоб зберегти час, — пояснив гість. — Крім того, це зазвичай переконує недовірливих. Мене звуть Чарлз Ситвел. Я технічний представник Диявола у цьому регіоні...

Едельштайн одразу йому повірив. Він спробував пригадати якусь молитву, але на думку йому спадала лише та, що її він промовляв перед сніданком у скаутському таборі, коли був хлопчиком. Навряд чи вона допоможе. Він ще пам'ятав "Отче наш", але то була молитва не з його релігії. Може, спробувати віддати салют прапорові...

-Не допоможе, — сказав Ситвел. — Не хвилюйтесь, мені не потрібна ваша душа і я не збираюся вдаватися до жодного із старомодних трюків.

— Як я можу вам повірити? — запитав Едельштайн.

— Поміркуйте самі, — відповів Ситвел. — Розгляньмо лише воєнний аспект. Останні п'ятдесят років — це майже суцільні повстання і революції. Для нас це означає безпрецедентний приплив проклятих душ американців, в'єтконгівців, нігерійців, марокканців, індонезійців, південноафриканців, росіян, індійців, пакистанців та арабів, а також євреїв. Вибачте, я не хотів вас образити. Крім того, ми приймаємо більше, ніж звичайно, китайців, а нещодавно розпочали великі операції на південноамериканському ринку. Чесно кажучи, містере Едельштайн, у нас перебір з душами. Якщо цього року почнеться ще одна війна, боюсь, нам доведеться оголосити амністію по дрібних гріхах.

Едельштайн опанував себе.

— Отже, ви з'явилися не для того, щоб забрати мене до пекла?

— О Дияволе! Звісно, ні! — промовив Ситвел. — Я ж вам сказав: усі кола пекла переповнені!

— Тоді навіщо ви тут?

Ситвел поклав ногу на ногу й нахилився уперед.

— Містере Едельштайн, ви повинні розуміти, що пекло у якійсь мірі нагадує гігантські земні концерни, такі як U.S.Steel або I.T.&T. У нас величезний обсяг операцій і більш-менш монопольне становище на ринку. Як і кожна справді велика корпорація, ми піклуємося про суспільне благо і дбаємо про свою репутацію.

— Логічно, — зауважив Едельштайн.

— Але, на жаль, на відміну від Форда, ми не можемо засновувати фонди й роздавати стипендії та гранти. Люди цього не зрозуміють. З тієї

самої причини ми не можемо зводити міста майбутнього або боротись із забрудненням довкілля. Ми навіть не можемо збудувати греблю в якому-небудь Афганістані без того, щоб хтось не поцікавився нашими мотивами.

— Я розумію ваші труднощі, — визнав Едельштайн.

— І все ж ми хочемо робити щось корисне. Тому час від часу, а особливо зараз, коли справи йдуть настільки добре, ми роздаємо невеликі премії обраному числу потенційних клієнтів.

— Клієнт? Я?

— Ніхто не називає вас грішником, — заспокоїв Ситвел. — Я сказав "потенційних", а це означає усіх.

— І що ж це за премії?

— Три бажання, — жваво вимовив Ситвел. — Це традиційна форма.

— Давайте розберемося, чи все я вірно зрозумів, — попросив Едельштайн. — Отже, ви виконаєте три будь-які мої бажання? Без оплати? Без жодних прихованих "якщо" й "але"?

— Одне "але" буде, — попередив Ситвел.

— Я так і знав, — зітхнув Едельштайн.

— Це досить проста умова. Що б ви не побажали, ваш найзаклятіший ворог отримає вдвічі більше.

Едельштайн замислився.

— Отже, якщо я попрошу мільйон доларів...

— Ваш ворог отримає два мільйони. А якщо я попрошу пневмонію?

— Ваш найзаклятіший ворог матиме двосторонню пневмонію.

Едельштайн стиснув губи й похитав головою.

— Послухайте, я, звісно, не збираюсь вчити вас, як треба вести справи, але, гадаю, ви усвідомлюєте, що такими застереженнями ставите під загрозу добру волю клієнта?

— Це ризик, містере Едельштайн, але він абсолютно необхідний з двох причин, — відповів Ситвел. — Справа в тому, що ця умова забезпечує психологічний зворотний зв'язок і тим самим сприяє підтриманню гомеостатичної світобудови.

— Даруйте, я не зовсім...

— Спробуємо інакше. Ця умова зменшує силу трьох бажань і в такий спосіб допомагає утримати ситуацію в розумних межах. Адже бажання надзвичайно потужний інструмент.

— Можу собі уявити, — кивнув Едельштайн. — А друга причина?

— Могли б і самі здогадатися, — сказав Ситвел, оголюючи бездоганно білі зуби в деякій подобі посмішки. — Подібні пункти є нашим, так би мовити фірмовим, знаком. Тавром, яке засвідчує справжній пекельний продукт.

— Розумію, розумію, — вимовив Едельштайн. — Але мені буде потрібен певний час на обмірковування.

— Пропозиція дійсна протягом тридцяти днів, — сказав Ситвел, підводячись. — Вам треба лише чітко й голосно вимовити своє бажання. Про все інше подбаю я.

Ситвел попрямував до дверей, але Едельштайн зупинив його.

— Я хотів би обговорити ще один момент.

— Який?

— Так сталося, що в мене немає найзапеклішого ворога. Власне, в мене взагалі немає ворогів.

Ситвел розреготався й червоною хусткою витер сльози.

— Едельштайне! — промовив він. — Ви неперевершені! Жодного ворога!.. А ваш кузен Сеймур, якому ви відмовилися позичити п'ятсот доларів на започаткування бізнесу з хімічного чищення? Чи ви гадаєте — він ваш друг?

— Я не подумав про Сеймура, — зізнався Едельштайн.

— А що ви скажете про місіс Абрамович, яка плюється від однієї лише згадки про вас, тому що ви не схотіли одружитися з її Марджорі? А Том Кесиді з квартири 1С вашого будинку, власник повного зібрання промов Гебельса? Він щоночі мріє перебити всіх євреїв, починаючи з вас... Гей, з вами все гаразд?

Едельштайн сидів на дивані, раптом зблід і знову стиснув руки.

— Мені й на думку не спадало, — пробурмотів він.

— Нікому не спадає, — заспокоїв Ситвел. — Не засмучуйтесь і не беріть близько до серця. Шість чи сім ворогів — це дрібниці. Можу вас запевнити, що це значно нижче середнього рівня.

— Хто ще! — запитав Едельштайн, важко дихаючи.

— Я не хотів би про це говорити. Навіщо зайві клопоти?

— Але я маю знати, хто мій найзаклятіший ворог! Це Кесиді? Може, варто купити рушницю?

Ситвел похитав головою.

— Кесиді-нешкідливий, недоумкуватий сновида. Він не зачепить вас і пальцем, повірте мені. Ваш найзаклятіший ворог — людина на ім'я Едвард Самуель Манович.

— Ви впевнені? — запитав вражений Едельштайн.

— Абсолютно.

— Але Манович мій найкращий друг!

— І ваш найзапекліший ворог, — вимовив Ситвел. —Іноді так буває. До побачення, містере Едельштайн, зичу вам удачі з усіма трьома побажаннями.

— Зачекайте! — вигукнув Едельштайн. Він хотів поставити мільйон запитань, але був такий збентежений, що спитав лише: — Як сталося, що пекло переповнене?

— Тому що безмежні лише небеса.

— Ви знаєте і про небеса також?

— Звісно. Це наша материнська корпорація. А зараз я маю йти. У мене ще одне замовлення в Паукіпсі. На все добре, містере Едельштайн.

Ситвел махнув рукою, повернувся і вийшов крізь зачинені двері.

Кілька хвилин Едельштайн не міг прийти до тями. Він думав про Еді Мановича. Його найзапекліший ворог!.. Смішно, в пеклі явно помилилися. Він знав Мановича майже двадцять років, зустрічався з ним мало не щодня, грав у шахи, випивав у барах. Вони разом гуляли, ходили в кіно і принаймні раз на тиждень разом обідали.

Щоправда, часом Манович роззявляв свій великий рот і переходив межі дозволеного.

Іноді він бував напрочуд грубий.

Чесно кажучи, Манович не раз поводився просто образливо.

-Але ж ми друзі, — сказав сам собі Едельштайн. —Ми — друзі, чи не так?

Він знав, що є дуже простий спосіб це перевірити — побажати собі мільйон доларів. Тоді Манович матиме два мільйони. Ну то й що? Чи буде його, багату людину, хвилювати, що його найкращий друг багатший за нього?

Буде! Ще й як! Йому все життя не даватиме спокою думка про те, що хитрий Манович забагатів на його, Едельштайна, бажанні.

"Боже мій! — подумав Едельштайн. — Ще годину тому я був бідною, але щасливою людиною. Тепер у мене є три бажання і один ворог".

Він похитав головою й обхопив її руками. Треба було все ретельно обміркувати.

Наступного дня Едельштайн узяв на роботі тижневу відпустку за власний рахунок; він день і ніч сидів над блокнотом з олівцем у руці. Спершу на думку не спадало нічого, крім замків. Замки асоціювалися з бажаннями. Однак при ретельнішому аналізі з'ясувалося, що не все так просто. Будучи власником середнього замку своєї мрії з триметровими кам'яними мурами, землями та всім іншим, доведеться піклуватися про його утримання, думати про опалення, оплату праці кількох слуг, тому що менша кількість виглядатиме смішно.

Тобто зрештою усе зводилося до грошей.

"Я можу утримувати пристойний замок на дві тисячі доларів на тиждень, — прикинув Едельштайн, швидко записуючи в блокнот цифри. — Але це означає, що Манович утримуватиме два замки на чотири тисячі доларів на тиждень!"

Нарешті, замки лишилися позаду, і думки Едельштайна почали гарячково аналізувати можливості й комбінації різних подорожей. Можна було б попросити круїз довкола світу? Щось не хочеться. Літо в Європі? Може бути. Або хоча б двотижневий відпочинок у Фонтенбло, на Маямі-Біч, щоб заспокоїти нерви.

Але тоді Манович отримає дві відпустки! Поки Едельштайн відпочиватиме у Фонтенбло, Миновичу дістануться апартаменти люкс у "Кей Ларго Колоні Клаб". Двічі.

Краще вже залишатися бідним і змусити Мановича жити у злиднях.

Краще, але не зовсім.

Минав останній тиждень. Едельштайн дедалі більше впадав у відчай і сердився. Він цинічно говорив собі:

"Я ідіот, з чого я взяв, що все це правда? Так, Ситвел зміг пройти крізь двері, але хіба він обов'язково чарівник? Може, все це мені привиділося".

Він сам здивувався, коли встав і промовив голосно і чітко:

— Я бажаю двадцять тисяч доларів! Негайно!

Він відчув м'який поштовх. А витягши свій гаманець, знайшов у ньому підписаний чек на $20 000.

Едельштайн пішов до банку й простягнув клеркові чек, тремтячи від страху, що зараз його схопить поліція. Менеджер поглянув на чек і підписав його. Касир запитав, якими купюрами видати суму. Едельштайн вирішив покласти гроші на свій рахунок.

На виході з банку він зіткнувся з Мановичем, чиє обличчя випромінювало одночасно переляк, збентеження і захват.

Едельштайн поспішив додому раніше, ніж Манович встиг заговорити з ним. Решту дня він промучився болем у животі.

Ідіот! — картав він себе. — Попросив лише жалюгідні двадцять тисяч! А Мановичу дісталося сорок!

Від досади людина може померти.

Едельштайн впадав то в апатію, то у гнів. Біль у животі не вщухав — схоже на виразку. Як усе несправедливо! Він заганяє себе в могилу, думаючи про Мановича!

— Так!

Аж тепер Едельштайн зрозумів, що Манович справді його ворог, і думка про те, що він власними руками збагачує свого ворога, буквально убивала його.

Він сказав собі: "Едельштайне, будь розумним. Так далі не можна. Треба подбати про задоволення".

Але як?

Він ходив з кутка в куток по своєму помешканню. Біль явно свідчив про виразку, що ще це могло бути?

І раптом прийшло осяяння. Едельштайн зупинився. Його очі безумно забігали, і, схопивши блокнот та олівець, він взявся до обчислень. Закінчивши, відчув полегшення і збудження. Вперше після візиту Ситвела він був щасливий!

Він підвівся і голосно вимовив:

— Я бажаю триста кілограм ів рубаної курячої печінки!

За п'ять хвилин почали прибувати пластикові контейнери з печінкою.

Едельштайн з'їв кілька гігантських порцій рубаної курячої печінки, кілька кілограмів поклав у холодильник, а решту продав за півціни постачальникові, заробивши на цьому 700 доларів. Ще близько 30 кілограмів, що лишилися непоміченими, забрав двірник. Едельштайн від душі сміявся, уявляючи собі Мановича, по шию заваленого печінкою.

Його радість була недовгою. Він довідався, що Манович залишив п'ять кілограмів для себе (у нього завжди був гарний апетит), три кілограми подарував симпатичній маленькій удові, на яку хотів справити враження, а решту продав постачальникові з тридцятивідсотковою знижкою, заробивши на цьому 2000 доларів.

"Я недоумок, дебіл і кретин, — думав Едельштайн. —За хвилинне задоволення я віддав бажання, яке коштує, за найскромнішими оцінками, сто мільйонів доларів! І що я з цього маю? Кілограм рубаної курячої печінки, кількасот доларів і вічну дружбу з двірником!"

Залишалося одне бажання.

Тепер треба було витратити це останнє бажання напрочуд мудро. Йому слід попросити те, чого він, Едельштайн, прагне всім серцем і чого зовсім не хочеться Мановичу.

Минав четвертий тиждень. Одного дня Едельштайн усвідомив, що термін наближається до кінця. Він виснажив свій мозок, але при цьому лише підтвердив свої найгірші підозри: Манович любить усе те, що любить він сам: замки, жінок, гроші, автомобілі, відпочинок, вино, музику, їжу... Все, що він називав, Мановичу теж подобалося.

Потім він згадав: за дивним вибриком смакових уподобань Манович не терпів локшини.

Але Едельштайн теж її не любив у жодному вигляді.

Він молився:

— Великий Боже, володар Пекла і Небес. У мене було три бажання, і два з них я використав найжалюгіднішим чином. Боже, я не хочу бути невдячним, але скажи мені, коли людині забезпечують виконання трьох бажань, чи може вона зробити що-небудь гарне для себе, не

поповнюючи при цьому кишень Мановича, найзапеклішого ворога, котрий завиграшки одержує всього удвічі більше?

Минала остання година. Едельштайн був спокійний як людина, яка приготувалася зустріти свою долю. Він зрозумів, що ненависть до Мановича була марною, не гідною його. З новою і приємною безтурботністю він сказав собі: "Зараз я попрошу те, що потрібно особисто мені, Едельштайну".

Едельштайн підвівся і випростався.

— Це моє останнє бажання. Я надто довго був одинаком. Мені потрібна жінка, з якою я можу одружитися.

Вона має бути один метр шістдесят сантиметрів на зріст, важити близько шістдесяти кілограмів, мати гарну статуру і, звісно, природне світле волосся. Вона повинна бути розумною, практичною, закоханою в мене, певна річ, єврейкою, але чутливою і мати почуття гумору...

Раптом мозок Едельштайна запрацював на повну потужність!

— А особливо, — додав він, — вона має бути... не знаю, як би це точніше висловити, межею і максимумом того, чого я хочу й можу — зокрема, в суто сексуальному розумінні. Ситвеле, ви зрозуміли, що я маю на увазі? Делікатність не дозволяє мені пояснити вам докладніше, але якщо справа того потребує...

Почулося легеньке, однак якесь дуже сексуальне постукування у двері. Едельштайн, посміюючись, пішов відчиняти.

"Двадцять тисяч доларів, кілограм курячої печінки й тепер це! Манович, я тебе таки дістав! — подумав він. — Подвоєна межа прагнень чоловіка — такого я не побажав би й найзапеклішому ворогові. Але я побажав!"